



**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ**  
**ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**  
**ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**



**ΑΡΙΘΜΟΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΩΣ: 151/2014**

**ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**  
**Α' ΤΜΗΜΑ**

**Συνεδρίαση της 30<sup>ης</sup> Απριλίου 2014**

**Σύνθεση:**

**Πρόεδρος:** Μιχαήλ Απέσσος, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

**Μέλη:** Κων/νος Χαραλαμπίδης, Στυλιανή Χαριτάκη, Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Γαρυφαλλιά Σκιάνη, Κων/νος Κατσούλας, Δημήτριος Μακαρονίδης, Αλέξανδρος Ροϊλός, Ελένη Πασαμιχάλη και Χριστίνα Διβάνη, Νομικοί Σύμβουλοι.

**Εισηγητής:** Δημήτριος Μακαρονίδης, Νομικός Σύμβουλος.

**Ερώτημα :** Με αριθμό πρωτ. Δ10Β 1040301 ΕΞ 2014/1462/25.2.2014, που υπεβλήθη προς το Γραφείο Νομικού Συμβούλου Υπουργείου Οικονομικών από την Διεύθυνση Δημόσιας Περιουσίας του ίδιου Υπουργείου.

**Περίληψη ερωτήματος:** α) Εάν, στην περίπτωση που ασκείται ανακοπή κατά πρωτοκόλλου καθορισμού αποζημιώσεως αυθαιρέτου χρήσεως ενώπιον αναρμοδίου καθ' ύλην, κατά τόπον ή κατά δικαιοδοσία δικαστηρίου, η αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία μπορεί να συγκροτήσει νόμιμο τίτλο προς ταμειακή βεβαίωση της αποζημιώσεως, ή πρέπει να αναμείνει την έκδοση δικαστικής αποφάσεως και μέχρι πόσο χρονικό διάστημα ή ποιο στάδιο της δίκης, β) Εάν διαφοροποιείται η ως προς το πρώτο ερώτημα απάντηση, στην περίπτωση που στο σώμα του πρωτοκόλλου αναγράφονται όλες οι πληροφορίες σχετικά με την προθεσμία ασκήσεως της ανακοπής και το αρμόδιο καθ' ύλην, κατά τόπο και κατά δικαιοδοσία δικαστήριο και γ) Εάν διαφοροποιείται η ίδια απάντηση, στην περίπτωση που στο

σώμα του πρωτοκόλλου δεν αναγράφονται όλες οι ανωτέρω πληροφορίες, ή αναγράφονται ελλιπώς.



-----

Επί του ανωτέρω ερωτήματος, το Α' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδότησε ως ακολούθως:

**I.** Με το με αριθμό πρωτ. Δ10Β 1040301 ΕΞ 2014/1462/25.2.2014 ερώτημα της Διεύθυνσης Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομικών, που υπογράφεται από τον Γενικό Γραμματέα Δημόσιας Περιουσίας του ανωτέρω Υπουργείου, ζητούνται οδηγίες σχετικά με τον τρόπο χειρισμού από τις Κτηματικές Υπηρεσίες περιπτώσεων όπου ασκείται εμπρόθεσμη ανακοπή κατά πρωτοκόλλων καθορισμού αποζημιώσεως αυθαίρετου χρήσεως (Π.Κ.Α.Α.Χ.) σε δικαστήριο που δεν έχει δικαιοδοσία προς εκδίκαση.

Στο ερώτημα αναφέρεται ότι το ζήτημα ανέκυψε επ' αφορμή άσκησης προσφυγής - ανακοπής του Γ. Σ. ενώπιον του Μονομελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Βόλου κατά του υπ' αριθ. 139/2012 Π.Κ.Α.Α.Χ., ενώ ο ίδιος ανακόπτων είχε ασκήσει προσφυγή - ανακοπή ενώπιον του ίδιου Δικαστηρίου και στο παρελθόν, κατά του υπ' αριθ. 41/2011 Π.Κ.Α.Α.Χ. Ότι, η αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία Μαγνησίας, προχώρησε στη βεβαίωση του ποσού του Π.Κ.Α.Α.Χ. εκδίδοντας σχετικό χρηματικό κατάλογο, ενώ, εν συνεχεία προχώρησε στη σύνταξη Ατομικού Φύλλου Έκπτωσης για το συγκεκριμένο Χρηματικό Κατάλογο, «...προκειμένου να αναμένει την τελεσιδικία της υπόθεσης».

Ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 115 του Δ/τος της 11/12.11.1929 «περί διοικήσεως δημοσίων κτημάτων» όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, εάν ασκηθεί ανακοπή κατά του Π.Κ.Α.Α.Χ., αρμοδιότητα έχει το μονομελές πρωτοδικείο κατά την διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, ενώ, κατά τη νομολογία, η απόφαση, με την οποία δεν λαμβάνονται ασφαλιστικά μέτρα αλλά τέμνεται οριστικά η διαφορά, υπόκειται στα προβλεπόμενα από τον ΚΠολΔ ένδικο μέσα της έφεσης και της αναίρεσης, ταυτόχρονα δε, κατ' άρθρο 115 Α, ο ενδιαφερόμενος έχει δικαίωμα με αίτηση να προτείνει την εξώδικη λύση της διαφοράς.

Ότι, κατόπιν των ανωτέρω, εν όψει της διατάξεως της παρ. 2 άρθρου 2 του ΚΕΔΕ και επειδή έχει παρατηρηθεί το φαινόμενο να ασκείται ανακοπή κατά Π.Κ.Α.Α.Χ. σε



αναρμόδιο καθ' ύλην, κατά τόπον ή κατά δικαιοδοσία δικαστήριο, και λαμβάνοντας υπ' όψιν ότι σε αρκετές περιπτώσεις η κατάθεση ανακοπής κατά Π.Κ.Α.Α.Χ. αναρμοδίως γίνεται εσκεμμένα, στο πλαίσιο παρελκυστικής τακτικής, αποσκοπώντας στην καθυστέρηση οριστικοποίησης και πληρωμής του ποσού του Πρωτοκόλλου, κατάσταση που είναι τελείως αντίθετη με το πνεύμα ταχύτατης εκδίκασης και εκκαθάρισης των διαφορών που ανακύπτουν από την έκδοση Π.Κ.Α.Α.Χ. μέσω της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων, ζητείται η επιστημονική άποψη του Ν.Σ.Κ. επί των κάτωθι ερωτημάτων:

«1.- Εάν μπορεί η αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία να συγκροτήσει νόμιμο τίτλο για να βεβαιωθεί ταμειακά το ποσό του επίδικου Π.Κ.Α.Α.Χ. ή πρέπει να αναμένεται η τύχη της - αναρμοδίως - κατατεθείσας ανακοπής. Και, αν η απάντηση στο δεύτερο υποερώτημα είναι καταφατική, για πόσο χρονικό διάστημα ή μέχρι ποίου σταδίου της δικαστικής διαμάχης πρέπει η Κτηματική Υπηρεσία να απέχει από περαιτέρω ενέργειες.

2.- Εφόσον επί του σώματος του Πρωτοκόλλου υπάρχουν όλες οι σχετικές πληροφορίες, ώστε αποδεδειγμένα να φαίνεται ότι έχει λάβει γνώση ο διοικούμενος για τα δικαιώματα του έναντι της διοικητικής πράξης που στρέφεται εναντίον του, όπως π.χ. στην εν θέματι υπόθεση ότι ο καθ' ου το Π.Κ.Α.Α.Χ. μπορεί να ασκήσει ανακοπή κατ' αυτού στο αρμόδιο Μονομελές Πρωτοδικείο Βόλου εντός προθεσμίας ενός μηνός, ώστε να μην μπορεί στη συνέχεια ο διοικούμενος να αντιτάξει την καλοπιστία του, και παραταύτα ο καθ' ου καταθέσει την ανακοπή του σε αναρμόδιο καθ' ύλην, κατά τόπον ή κατά δικαιοδοσία δικαστήριο, δεσμεύεται η οικεία Κτηματική Υπηρεσία -παρά το γεγονός ότι έχει αποδεδειγμένα θέσει υπ' όψιν του διοικούμενου τα δικαιώματα του - να αναμένει την έκβαση της δικαστικής διαδικασίας και μέχρι ποίου σταδίου, ή μπορεί να προχωρήσει στην ταμειακή βεβαίωση του ποσού.

3.- Εάν η απάντηση στο ανωτέρω ερώτημα διαφοροποιείται, στην περίπτωση που επί του σώματος του Π.Κ.Α.Α.Χ. δεν αναγράφονται όλες οι πληροφορίες για την άσκηση των δικαιωμάτων του διοικούμενου, ή αυτές αναγράφονται ελλιπώς (όπως π.χ. αν δεν αναγράφεται το αρμόδιο δικαστήριο).».

## II. Κρίσιμες διατάξεις:

1.- Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 115 του Δ/τος της 11/12 Νοεμβρίου 1929 «Περί διοικήσεως Δημοσίων Κτημάτων» (ΦΕΚ Α' 399), όπως ήδη ισχύουν:

*«Εις βάρος των οπωσδήποτε άνευ συμβατικής σχέσεως καρπούμενων ή ποιουμένων χρήσιν δημοσίων κτημάτων ή τοιούτων, ως την νομήν ή την χρήσιν έχει δια συμβάσεως οιασδήποτε το Δημόσιον ή η Δ.Δ.Κ. βεβαιούται αποζημίωσις δι' ο χρονικόν διάστημα εποίησαντος χρήσιν.*

*Η αποζημίωσις ορίζεται υπό τοπικής Επιτροπής, αποτελουμένης εκ του Εφόρου, του Ειρηνοδίκου και του Ταμίου κατά την κρίσιν ανδρός αγαθού δια πρωτοκόλλου, όπερ εγκρινόμενον υπό της Διοικούσης Επιτροπής της Διοικήσεως Δημοσίων Κτημάτων, κοινοποιείται δια δημοσίου οργάνου εις τον κατά τα άνω καρπούμενον ή χρησιμοποιούντα το ακίνητον, όστις θεωρείται αποδεχθείς την καθορισθείσαν αποζημίωσιν αν εντός προθεσμίας ενός μηνός από της κοινοποιήσεως του πρωτοκόλλου δεν ασκήση ανακοπήν, ενώπιον του Ειρηνοδίκου μεν αν πρόκειται περί ετησίας αποζημιώσεως κάτω των πέντε χιλιάδων δραχμών, ενώπιον δε του Προέδρου Πρωτοδικών αν πρόκειται περί μεγαλύτερας αποζημιώσεως. Ο Πρόεδρος ή ο Ειρηνοδίκης κρίνοντες εκ των ενόντων ακυρούσιν ή επικυρούσι το πρωτόκολλον ή περιορίζουσι την καθορισθείσαν αποζημίωσιν. Κατά της τοιαύτης αποφάσεως ουδέν επιτρέπεται ένδικον μέσον. Αν όμως αμφισβητήται δια της ανακοπής αυτό τουτό το δικαίωμα του Δημοσίου, η απόφασις του Προέδρου ή του Ειρηνοδίκου ουδεμίαν ασκεί επιρροήν εις την δίκην περί του δικαιώματος, ήτις ήθελε κινηθή ενώπιον του αρμοδίου Δικαστηρίου. Το μη ανακοπέν εμπροθέσμως πρωτόκολλον ή το επικυρωθέν ή τροποποιηθέν κατά τα άνω υπό του Προέδρου ή Ειρηνοδίκου, αποτελεί τίτλον διοικητικής εκτελέσεως κατά τον Νόμον περί εισπράξεως δημοσίων εσόδων, ουδεμιάς χωρούσης ανακοπής εκ των διατάξεων του νόμου τούτου.*

.....

*Αρμόδιο δικαστήριο προς εκδίκαση της ανακοπής είναι το μονομελές πρωτοδικείο της τοποθεσίας του κτήματος. Κατά των αποφάσεων που εκδίδονται δεν χωρεί*

*ένδικο μέσο. Αν η απόφαση που εκδίδεται ακυρώνει το πρωτόκολλο για λόγους που αφορούν την κυριότητα ή τη νομή του κτήματος, ο ανακόπτων οφείλει να ασκήσει τακτική αγωγή εντός ενενήντα ημερών από την επίδοση της αποφάσεως, άλλως το πρωτόκολλο παραμένει σε ισχύ και εκτελείται. Στην περίπτωση αυτή δεν εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 8 του α.ν. 1539/1938, που διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρο 52 περ. 18 Εισ.Ν.Κ.Πολ.Δ. Όπου στις διατάξεις του παρόντος άρθρου αναφέρεται «Πρόεδρος Πρωτοδικών» ή «Πρόεδρος» ή «Ειρηνοδίκης» νοείται το «Μονομελές Πρωτοδικείο».*

*Η κοινοποίηση των πρωτοκόλλων δια τους αγνώστου διαμονής γίνεται προς το Δήμαρχον ή τον Πρόεδρον Κοινότητος της τελευταίας κατοικίας ή διαμονής τούτων, μη απαιτούμενης τοιαύτης προς τον Εισαγγελέα, ως και δημοσιεύσεως εις τας εφημερίδας. Ο Δήμαρχος ή ο Πρόεδρος της Κοινότητος υποχρεούται, όπως τοιχοκολλά τα πρωτόκολλα εις τα γραφεία του Δήμου ή της Κοινότητος επί δύο μήνας από της κοινοποίησεως, μετά την πάροδον των οποίων ταύτα καθίστανται εκτελεστά.*

*.....».*

*Εξ άλλου, με το άρθρο 1 του Β.Δ. 619 της 13/27 Ιουλ. 1965 (ΦΕΚ Α' 24), η αρμοδιότητα του καθορισμού της αποζημιώσεως, η οποία βεβαιώνεται κατά το ανωτέρω άρθρο 115 εις βάρος των οπωσδήποτε άνευ συμβατικής σχέσεως καρπούμενων ή ποιουμένων χρήσιν δημοσίων κτημάτων ή τέτοιων, των οποίων την νομή ή την χρήση έχει δι' οιασδήποτε συμβάσεως, το Δημόσιον, ανετέθη εις τον κατά τόπον αρμόδιο Οικονομικό Έφορο.*

*Τέλος, όπως ορίσθηκε με την παρ. 4 άρθρου 5 του Α.Ν. 263/1968 (ΦΕΚ Α' 12), «Εφεξής αι ανακοπαί κατά πρωτοκόλλων του άρθρου 5 του Νόμου 5895 του έτους 1933 κοινοποιούνται, επί ποινή ακυρότητος, προς τον αρμόδιον Οικονομικόν Έφορον παρά του οποίου εξαιρετικώς εις την περίπτωσιν ταύτην εκπροσωπείται το Δημόσιον, μη απαιτούμενης κοινοποίησεως προς τον Υπουργόν των Οικονομικών».*

**2.-** Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.Δ. 356/1974 («Περί Κώδικος Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων»- ΦΕΚ Α' 90), όπως ήδη ισχύουν:

**«Άρθρον 1.**

1. Η είσπραξις των εκ πάσης αιτίας δημοσίων εσόδων ενεργείται κατά τας διατάξεις του παρόντος Ν. Διατάγματος.

2...

**Άρθρον 2.**

1....

2. Για την είσπραξη των δημοσίων εσόδων απαιτείται νόμιμος τίτλος. Με την εξαίρεση των φόρων και των λοιπών δημοσίων εσόδων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013), για τα οποία εφαρμόζονται αποκλειστικά οι διατάξεις του ως άνω Κώδικα, νόμιμο τίτλο αποτελούν:

α) Τα έγγραφα, στα οποία οι αρμόδιες αρχές προσδιορίζουν, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, τον οφειλέτη, το είδος, το ποσό και την αιτία της οφειλής.

β) Τα δημόσια ή ιδιωτικά έγγραφα, από τα οποία αποδεικνύεται η οφειλή.

γ) Τα δημόσια ή ιδιωτικά έγγραφα, από τα οποία πιθανολογείται η οφειλή, ως προς την ύπαρξη και το ποσό αυτής, κατά την έννοια του άρθρου 347 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

3...4...5...».

**3.-** Σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (Ν. 2717/1999-ΦΕΚ Α' 97):

**«Άρθρο 2:** Η εκδίκαση των διοικητικών διαφορών ουσίας ανήκει στα τακτικά διοικητικά δικαστήρια, εκτός εκείνων που η εκδίκασή τους έχει ανατεθεί, με ειδική διάταξη νόμου, σε άλλα διοικητικά δικαστήρια.

**Άρθρο 12:** 1. Το δικαστήριο εξετάζει και αυτεπαγγέλτως τη δικαιοδοσία και την αρμοδιότητά του.

2. Αν το δικαστήριο διαπιστώσει ότι η υπόθεση υπάγεται στα πολιτικά - ποινικά δικαστήρια, απορρίπτει το σχετικό ένδικο βοήθημα ή μέσο, ενώ, αν διαπιστώσει ότι αυτή υπάγεται στο Συμβούλιο της Επικρατείας, στο Ελεγκτικό Συνέδριο ή σε άλλο τακτικό διοικητικό δικαστήριο, παραπέμπει το ένδικο βοήθημα ή μέσο στο Αρμόδιο δικαστήριο. Στην περίπτωση της παραπομπής, η απόφαση είναι υποχρεωτική για το ισόβαθμο ή κατώτερο δικαστήριο.3...4...

**Άρθρο 63:** 1. Με την επιφύλαξη όσων ορίζονται σε ειδικές διατάξεις του Κώδικα, οι εκτελεστές ατομικές διοικητικές πράξεις ή παραλείψεις, από τις οποίες



δημιουργούνται κατά νόμο διοικητικές διαφορές ουσίας, υπόκεινται σε προσφυγή. 2...».

Άρθρο 69: 1. Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής και η άσκησή της δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης.

2. Κατ'εξαιρέση, αν με την πράξη καταλογίζονται χρηματικά ποσά που αναφέρονται σε φορολογικές εν γένει απαιτήσεις του Δημοσίου ή άλλου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, ή αυτοτελείς χρηματικές κυρώσεις για παράβαση της φορολογικής νομοθεσίας, η Προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής, καθώς και η άσκησή της αναστέλλουν την εκτέλεση της πράξης.

Ειδικές διατάξεις, οι οποίες αποκλείουν την αναστολή ή θεσπίζουν την κατά ορισμένο μόνο ποσοστό αναστολή των πράξεων τούτων, διατηρούνται σε ισχύ.

3. Κατά τα λοιπά, σε κάθε περίπτωση, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 200 έως και 205.

Άρθρο 81: 1. Ένδικο μέσα, τα οποία ασκούνται ενώπιον των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, είναι η ανακοπή ερημοδικίας, η έφεση, η αίτηση αναθεώρησης, η τριτανakoπή και η αίτηση διόρθωσης ή ερμηνείας.

2. Ως προς την αίτηση αναίρεσης έχουν εφαρμογή οι εκάστοτε ισχύουσες, σχετικές με αυτήν, διατάξεις της νομοθεσίας που αφορά το Συμβούλιο της Επικρατείας.

Άρθρο 83: 1. Σε ένδικο μέσα υπόκεινται μόνο οι οριστικές αποφάσεις. Με την προσβολή τους θεωρείται ότι συμπροσβάλλονται και όλες οι μη οριστικές. Κατ'εξαιρέση, σε ανακοπή ερημοδικίας και σε αίτηση διόρθωσης ή ερμηνείας υπόκεινται και οι μη οριστικές αποφάσεις.

2...

Άρθρο 92: 1. Σε έφεση υπόκεινται οι αποφάσεις που εκδίδονται σε πρώτο βαθμό.

2...3...

4. Επιτρέπεται πάντοτε να ασκηθεί έφεση :

α) για έλλειψη δικαιοδοσίας ή αρμοδιότητας του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση, ή

β)...γ)...δ)... ε)...

5....

Άρθρο 187: 1. Η απόφαση με την οποία επιλύεται από το δικαστήριο η διαφορά (οριστική απόφαση) δεν ανακαλείται.

2. Κάθε άλλη απόφαση του δικαστηρίου που εκδίδεται, είτε για τη συμπλήρωση του αποδεικτικού υλικού είτε για την εν γένει πρόοδο της δίκης (μη οριστική απόφαση), μπορεί να ανακληθεί εν όλω ή εν μέρει.»

4.- Σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (Π.Δ.503/1985-ΦΕΚ Α' 182):

Άρθρο 1: Στη δικαιοδοσία των τακτικών πολιτικών δικαστηρίων ανήκουν: α) Οι διαφορές του ιδιωτικού δικαίου, εφόσον ο νόμος δεν τις έχει υπαγάγει σε άλλα δικαστήρια, β) οι υποθέσεις εκούσιας δικαιοδοσίας που ο νόμος έχει υπαγάγει σ' αυτά, γ) οι υποθέσεις δημόσιου δικαίου που ο νόμος έχει υπαγάγει σ' αυτά και δ) οι διοικητικές διαφορές που δεν υπάγονται στη δικαιοδοσία διοικητικών δικαστηρίων.

Άρθρο 4: Τα δικαστήρια ερευνούν την έλλειψη δικαιοδοσίας και αυτεπαγγέλτως στις περιπτώσεις των άρθρων 1 και 2. Στις περιπτώσεις του άρθρου 3 την ερευνούν αυτεπαγγέλτως, αν ο εναγόμενος δεν παρίσταται στην συζήτηση ή αν πρόκειται για διαφορές που αφορούν ακίνητα που βρίσκονται στο εξωτερικό. Το δικαστήριο απορρίπτει την αγωγή ή την αίτηση, αν δεν έχει δικαιοδοσία.

Άρθρο 46: Αν το δικαστήριο δεν είναι καθ' ύλην ή κατά τόπον αρμόδιο, αποφαίνεται γι' αυτό αυτεπαγγέλτως και προσδιορίζει το αρμόδιο δικαστήριο, στο οποίο παραπέμπει την υπόθεση. Η παραπεμπτική απόφαση, όταν τελεσιδικήσει, είναι υποχρεωτική, τόσο για την αρμοδιότητα του δικαστηρίου, που παρέπεμψε, όσο και για την αρμοδιότητα του δικαστηρίου στο οποίο γίνεται η παραπομπή. Οι συνέπειες που έχει η άσκηση της αγωγής διατηρούνται.

Άρθρο 308: 1. Το δικαστήριο εκδίδει οριστική απόφαση, αν κρίνει πως η υπόθεση είναι ώριμη γι' αυτό. 2...

Άρθρο 511: Με έφεση μπορούν να προσβληθούν οι αποφάσεις των ειρηνοδικείων, των μονομελών και των πολυμελών πρωτοδικείων.

Άρθρο 513: 1. Έφεση επιτρέπεται μόνο κατά των αποφάσεων που εκδίδονται στον πρώτο βαθμό: α) εκείνων που παραπέμπουν την υπόθεση στο αρμόδιο δικαστήριο λόγω αναρμοδιότητας, β) των οριστικών αποφάσεων που περατώνουν όλη τη δίκη ή μόνο τη δίκη για την αγωγή ή για την ανταγωγή. Κατά των αποφάσεων που έχουν εκδοθεί ερήμην έφεση επιτρέπεται από τη δημοσίευσή

τους. Αν η απόφαση είναι εν μέρει οριστική δεν επιτρέπεται έφεση ούτε κατά των οριστικών διατάξεων πριν εκδοθεί οριστική απόφαση στη δίκη. 2...

*Άρθρο 553: 1. Αναίρεση επιτρέπεται μόνο κατά των αποφάσεων που δεν μπορούν να προσβληθούν με ανακοπή ερημοδικίας και έφεση, α) εκείνων που παραπέμπουν την υπόθεση στο αρμόδιο δικαστήριο εξαιτίας καθ' ύλην αναρμοδιότητας και εκείνων που έχουν εκδοθεί κατά παράβαση του άρθρ. 46 από το δικαστήριο στο οποίο έγινε η παραπομπή, β) των οριστικών αποφάσεων που περατώνουν όλη τη δίκη ή μόνο τη δίκη για την αγωγή ή για την ανταγωγή. Αν η απόφαση είναι κατά ένα μέρος οριστική, δεν επιτρέπεται αναίρεση ούτε κατά των οριστικών διατάξεων, πριν εκδοθεί οριστική απόφαση στη δίκη. 2...».*

**III.** Από την ερμηνεία των ανωτέρω διατάξεων, συνάγονται τα ακόλουθα:

**1.-** Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 115 του κατ' εξουσιοδότηση του Ν. 4266/1929 εκδοθέντος Διατάγματος της 11/12-11-1929 «περί διοικήσεως Δημοσίων Κτημάτων», όπως ήδη ισχύουν, εις βάρος εκείνων που με οποιονδήποτε τρόπο χωρίς συμβατική σχέση με το Δημόσιο, κάνουν χρήση ή καρπούνται δημόσια κτήματα, ή τέτοιων των οποίων τη νομή ή την χρήση έχει δια συμβάσεως οιασδήποτε το Δημόσιο, βεβαιώνεται αποζημίωση, για όσο χρονικό διάστημα γίνεται η τέτοια χρήση ή κάρπωση, από τον Οικονομικό Έφορο, ήδη δε από τον προϊστάμενο της οικείας Κτηματικής Υπηρεσίας, με πρωτόκολλο, που αποτελεί πράξη διαχειρίσεως της ιδιωτικής περιουσίας και της δημοσίας κτήσεως του κράτους, δια της οποίας το Δημόσιο αποκτά περιουσιακά δικαιώματα, η δε υποχρέωση προς αποζημίωση πηγάζει από το αστικό δίκαιο και έχει ως βάση τον αδικαιολόγητο πλουτισμό και την παρανομία (Ευ. Δωρή, Τα Δημόσια Κτήματα, σελ. 296 επ., 303, ΑΠ 105/1971, ΝοΒ 19, 594, γνωμ. ΝΣΚ 707/2000). Η αποζημίωση αυτή, καθορίζεται κατά κρίση αγαθού ανδρός, έχει τον χαρακτήρα ανταλλάγματος αναλόγου προς εκείνο που οφείλεται σε εκμισθωτή, ως μίσθωμα για την ωφέλεια που αποκομίζει ο μισθωτής από χρήση του μισθίου (ΑΕΔ 10/1993, ΑΠ 585/2008, ΑΠ 41/1959, ΝοΒ 8, 866, Εφ. Πατρ. 442/2007, Εφ. Πειρ. 3/2003). Η ανακοπή ασκείται εντός αποσβεστικής προθεσμίας ενός μηνός από της κοινοποιήσεως του

πρωτοκόλλου, όχι μόνον δια καταθέσεως του δικογράφου, αλλά και δια κοινοποίησεως αντιγράφου αυτού με πράξη ορισμού δικασίμου και κλήση προς συζήτηση, προς τον Προϊστάμενο της Κτηματικής Υπηρεσίας, ο οποίος εκπροσωπεί το Δημόσιο στη δίκη, (Εφ.Πατρ.442/2007, ηρβλ. Ολ.ΑΠ 1222/1975). Εξ άλλου, με την εισαγωγή του Ν. 1406/1983, δεν εθίγη η δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων για τις διαφορές επί των ανακοπών αυτών, δεδομένου ότι αυτές φέρουν όλα τα χαρακτηριστικά της ιδιωτικής διαφοράς, εν όψει του ότι η επιβαλλομένη με το πρωτόκολλο αποζημίωση έχει τον χαρακτήρα ανταλλάγματος αναλόγου προς εκείνο που οφείλεται σε εκμισθωτή, ως μίσθωμα για την ωφέλεια που αποκομίζει ο μισθωτής από χρήση του μισθίου (ΑΕΔ 10/1993, 6, 39/1989, 39/1989, Ολ.ΣτΕ 1303/1997, Εφ.Θεσ. 463/1994, γνωμ. ΝΣΚ 707/2000). Τα ανωτέρω πρωτόκολλα καθορισμού αποζημιώσεως, αποτελούν μετά τη δικαστική κρίση ή και χωρίς αυτή, σε περίπτωση μη εμπροθέσμου ασκήσεως ανακοπής, τίτλους διοικητικής εκτελέσεως κατά τον ΚΕΔΕ, χωρίς να επιτρέπεται ανακοπή εκ των διατάξεων αυτού (Ευ.Δωρή, Τα Δημόσια Κτήματα, σελ. 314, Π.Τζιφρα, Ασφ. Μέτρα, εκδ. 1980, σελ. 549, ΝΣΚ 707/2000, 762/1999, 18/1993).

Περαιτέρω, παγίως γίνεται πλέον δεκτό από τη νομολογία, ότι, μετά την εισαγωγή του ΚΠολΔ., κατά το άρθρο 3 παρ. 1,2 Εισ.ΝΚΠολΔ, αποκλειστικώς αρμόδιο για εκδίκαση των διαφορών από επιβολή αποζημιώσεως βάσει του ανωτέρω πρωτοκόλλου, ασχέτως του ύψους της αποζημιώσεως, είναι το μονομελές πρωτοδικείο, περαιτέρω δε, ότι, παρότι η ανακοπή δικάζεται κατά την διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (άρθρα 682 επ. ΚΠολΔ), με την απόφαση δεν διατάσσονται ασφαλιστικά μέτρα, αλλά τέμνεται οριστικώς η διαφορά και, συνεπώς, η παραπομπή στις διατάξεις των ασφαλιστικών μέτρων δεν εκτείνεται και σε αυτήν του άρθρου 699 ΚΠολΔ, που καθιερώνει το μη επιτρεπτό των ενδίκων μέσων κατά της αποφάσεως, με αποτέλεσμα, κατ'αυτής να επιτρέπεται να ασκηθούν τα ένδικα μέσα της εφέσεως και της αναιρέσεως (επ' αυτών, Ολ. ΑΠ 21, 22, 38/2002, ΑΠ 1096, 1379/2013, 67/2012, 1389/2010, 246, 571/2009, 481, 1331/2008, 336/2006, 1780/2002). Μετά την παγίωση της νομολογίας, ακολούθησε η ρύθμιση της παρ.3 άρθρου 326 του Ν.4072/2012, με την οποία ορίσθηκε ότι αρμόδιο για εκδίκαση της ανακοπής κατά του ανωτέρω πρωτοκόλλου

είναι το μονομελές πρωτοδικείο του τόπου του ακινήτου, κατά δε της αποφάσεως του ανωτέρω δικαστηρίου δεν συγχωρείται οποιοδήποτε ένδικο μέσο.

Συνεπώς, από τον συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων του άρθρου 115 του Δ/τος περί Δημοσίων Κτημάτων και της παρ. 2 άρθρου 2 του ΚΕΔΕ, προκύπτει ότι, όταν δεν ασκηθεί ένδικο βοήθημα κατά του πρωτοκόλλου αποζημιώσεως αυθαιρέτου χρήσεως, για την συγκρότηση νομίμου τίτλου υπέρ του Δημοσίου και προς τον σκοπό της ταμειακής βεβαιώσεως του ποσού της αποζημιώσεως αυθαιρέτου χρήσεως, αρκούν το ανωτέρω πρωτόκολλο, το αποδεικτικό κοινοποίησεως αυτού προς τον καθού αυτό εξεδόθη και η μνεία περί της μη επιδόσεως αντιγράφου ανακοπής προς τον προϊστάμενο της Κτηματικής Υπηρεσίας, εντός μηνός από της ανωτέρω κοινοποίησεως. Επειδή δε ο νόμιμος τίτλος αποκτάται από την πρώτη μη εξαιρετέα ημέρα μετά την παρέλευση της μηνιαίας προθεσμίας, κατ' άρθρα 144 παρ.1 και 145 παρ. 2 ΚΠολΔ, η υπηρεσία δύναται και υποχρεούται να επισπεύσει άμεσα και, πάντως, χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, την ταμειακή βεβαίωση εις βάρος του καθού εξεδόθη το πρωτόκολλο.

**2.-** Εν όψει του ερωτήματος, προκύπτουν τα ακόλουθα, κατά αντιμετωπιζόμενη περίπτωση:

**α).** Σε περίπτωση ασκήσεως προσφυγής ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων προ της ταμειακής βεβαιώσεως, ως εκ της επιλογής της δικαιοδοσίας από τον καθού εξεδόθη το πρωτόκολλο, εφαρμογή έχουν οι διατάξεις του Κώδικος Διοικητικής Δικονομίας και, ειδικότερα, η διάταξη της παρ. 1 άρθρου 69, σύμφωνα με την οποία η, κατ' άρθρο 63 παρ. 1 ΚΔΔ, ασκηθείσα προσφυγή κατ' εκτελεστής διοικητικής πράξεως (όπως εσφαλμένα υπέλαβε ο προσφεύγων), δεν αναστέλλει την εκτέλεση της προσβαλλομένης πράξεως και, εν προκειμένω, του πρωτοκόλλου, εν όψει και του ότι τούτο δεν υπάγεται στις εξαιρέσεις της παρ. 2, σε κάθε όμως περίπτωση βρίσκουν εφαρμογή οι διατάξεις περί αναστολής εκτελέσεως των άρθρων 200 έως και 205 του ΚΔΔ.


Επομένως, στην περίπτωση αυτή, λόγω του μη ανασταλτικού αποτελέσματος της ασκηθείσας προσφυγής και της αμέσου συγκροτήσεως νομίμου τίτλου, η υπηρεσία δεν θα πρέπει να αναμένει απόφαση του δικαστηρίου, αλλά υποχρεούται να επισπεύσει την ταμειακή βεβαίωση, εκτός της περιπτώσεως, που της ήθελε κοινοποιηθεί ή γνωστοποιηθεί, προ της ταμειακής βεβαιώσεως, η δημοσίευση αποφάσεως περί αναστολής εκτελέσεως (κατ' άρθρο 202 ΚΔΔ), ή η έκδοση ομοίου περιεχομένου προσωρινής διαταγής (κατ' άρθρο 204 παρ. 3 ΚΔΔ), γεγονότα που,

πάντως, θεωρούνται απίθανα υπό τα προαναφερόμενα νομολογιακά δεδομένα. Πάντως, τυχόν τέτοια απόφαση αναστολής που δημοσιεύεται, ή τέτοια προσωρινή διαταγή που εκδίδεται, μετά την ταμειακή βεβαίωση, δεν επηρεάζει την ίδια την βεβαίωση, αλλά, βάσει των ανωτέρω διατάξεων, σε συνδυασμό με αυτές των άρθρων 94 παρ. 4 του Συντάγματος και 1 του Ν. 3068/2002, αδρανοποιεί και παρεμποδίζει τις μετά την ημερομηνία δημοσίευσης ή εκδόσεως, πράξεις της διοικητικής εκτελέσεως (γνωμ. ΟΛ.ΝΣΚ 426/2000).

**β).** Στην περίπτωση κατά την οποία, λαμβάνει χώρα επίδοση δικογράφου ασκηθείσας ανακοπής ενώπιον πολιτικών δικαστηρίων, προς τον προϊστάμενο της Κτηματικής Υπηρεσίας, προ της ταμειακής βεβαιώσεως, ασχέτως του δικαστηρίου ενώπιον του οποίου απευθύνεται το ένδικο αυτό βοήθημα, έστω και εκπροθέσμως, από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 20 παρ.1, 26 παρ.3, 87 παρ. 1,2, 94 παρ. 1,2, 95 παρ. 5, 103 παρ. 1 του Συντάγματος, 4 και 46 του ΚΠολΔ, 115 του Δ/τος περί Δημοσίων Κτημάτων και 2 παρ. 2 του ΚΕΔΕ, προκύπτει ότι, σε περίπτωση προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου προς παροχή εννόμου προστασίας, η διοίκηση δεν δύναται να αποφανθεί (έστω και παρεμπιπτόντως, προκειμένου να προβεί στις κατά νόμο αρμοδιότητές της) επί του παραδεκτού του ασκηθέντος ενδίκου βοηθήματος, που αποτελεί αποκλειστικό έργο του δικαστηρίου, στα πλαίσια της διακρίσεως των λειτουργιών του Κράτους και, επομένως, κωλύεται η συγκρότηση νομίμου τίτλου και η ταμειακή βεβαίωση της αποζημιώσεως. Η υπηρεσία δύναται να επανέλθει επί της υποθέσεως, μόνον κατόπιν αιτήσεως περί εξωδίκου λύσεως της διαφοράς, κατ' άρθρο 115Α του ως άνω Διατάγματος, που δικαιούται να απευθύνει ο καθού το πρωτόκολλο, εντός της αυτής με την ανακοπή, προθεσμίας, προς τον εκδώσαντα το πρωτόκολλο προϊστάμενο (ΝΣΚ 539/2001, 18/1992), δηλαδή, σε κάθε περίπτωση, προ της συγκροτήσεως νομίμου τίτλου.

Περαιτέρω, από τον συνδυασμό των προαναφερομένων διατάξεων του άρθρου 115 του Δ/τος περί Δημοσίων Κτημάτων και του άρθρου 308 παρ. 1 ΚΠολΔ, οριστική είναι η απόφαση που περατώνει την δίκη με την ολική ή μερική παραδοχή ή την απόρριψη της ανακοπής για ουσιαστικούς ή και τυπικούς λόγους, εις τρόπον ώστε το δικαστήριο να απεκδύεται πλέον της εξουσίας του να κρίνει επί της





αγομένης ενώπιόν του διαφοράς και να μην μπορεί να ανακαλέσει την απόφαση (Ολ. ΑΠ 230/1983, ΝοΒ 1983, 1561, ΑΠ 382/2005, Εφ. Δωδ. 82/2012, πρβλ. ΑΠ 666/2011). Περαιτέρω, από τις ίδιες, ως άνω, διατάξεις, σε συνδυασμό με αυτές των άρθρων 46, 511, 513 παρ.1 περ. α', 553 παρ. 1 περ. α' ΚΠολΔ., προκύπτει ότι η παραπεμπτική απόφαση είναι και αυτή οριστική, διότι το δικαστήριο, παραπέμποντας στο αρμόδιο, απεκδύεται από κάθε εξουσία να επανεξετάσει την υπόθεση (Κεραμέα-Κονδύλη-Νίκα, Ερμ. ΚΠολΔ., υπό άρθρο 308, αριθ. 3, ΑΠ 1176/2006), πλην όμως, επειδή τούτο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς, το κώλυμα συγκροτήσεως νομίμου τίτλου για το Δημόσιο εξακολουθεί να υφίσταται. Επομένως, συντρέχει νόμιμη περίπτωση αναμονής της υπηρεσίας μέχρι την τυχόν άσκηση ενδίκων μέσων κατά της παραπεμπτικής αποφάσεως και, περαιτέρω, μέχρι την έκδοση οριστικής αποφάσεως επί της διαφοράς από το δικαστήριο το οποίο θα επιληφθεί τελικώς, δηλαδή αποφάσεως η οποία είτε απορρίπτει είτε δέχεται εν όλω ή εν μέρει την ανακοπή.

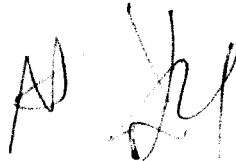
Το γεγονός της δημοσιεύσεως της ανωτέρω οριστικής αποφάσεως κατά την διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, προκειμένου να χωρήσει η ταμειακή βεβαίωση, (που συνιστά εκτέλεση υπό ευρεία έννοια, δεδομένου ότι πραγματώνεται το μέτρο χωρίς την παρεμβολή οργάνων εκτελέσεως), αποδεικνύεται και από απόσπασμα του διατακτικού της αποφάσεως, το οποίο μπορεί να λαμβάνεται από την Γραμματεία του Δικαστηρίου με επιμέλεια της υπηρεσίας ή του χειριζομένου την υπόθεση (άρθρο 700 παρ. 1,2 ΚΠολΔ., Κεραμέα-Κονδύλη-Νίκα, Ερμ. ΚΠολΔ., υπό άρθρο 700, αριθ. 1,2).

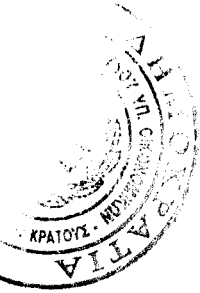
**γ).** Στην περίπτωση, κατά την οποία, μετά την ταμειακή βεβαίωση, δηλαδή εκπροθέσμως κατά τα ανωτέρω, ήθελε επιδοθεί στον προϊστάμενο, αντίγραφο δικογράφου ασκηθέντος οιοδήποτε ενδίκου βοηθήματος, δηλαδή είτε ανακοπής (ενώπιον πολιτικών δικαστηρίων) είτε προσφυγής (ενώπιον διοικητικών δικαστηρίων) κατά του πρωτοκόλλου, με βάση τις προαναφερόμενες διατάξεις, επειδή ήδη έχει συγκροτηθεί νόμιμος τίτλος και έχει διενεργηθεί η ταμειακή βεβαίωση της οφειλής, το ποσό της επιβληθείσας αποζημιώσεως έχει αποκτήσει την ιδιότητα του εισπρακτέου δημοσίου εσόδου, που δεν δύναται να αμφισβητηθεί από τον αυθαίρετο κάτοχο ούτε με ανακοπή κατά τον ΚΕΔΕ και δεν δύναται η

υπηρεσία να ανακαλέσει ή να τροποποιήσει το πρωτόκολλο, ακόμη και έχουν προκύψει νέα στοιχεία αρνητικά των δικαιωμάτων του Δημοσίου (ΝΣΚ 707/2000, 762/1999, 124/1989), αλλ' ούτε και να προβεί στην διαγραφή της ταμειακώς βεβαιωθείσας οφειλής, δεδομένου ότι, στην περίπτωση αυτή, η σύνταξη ατομικού φύλλου εκπώσεως και η, βάσει αυτού, διαγραφή της βεβαιωμένης οφειλής, ισοδυναμεί προς παραίτηση του Δημοσίου από κεκτημένα δικαιώματά του, που ανήκει στην αρμοδιότητα του Ν.Σ.Κ. και δεν συνιστά αποκατάσταση νομιμότητας κατά την γενική και ειδική έννοια του όρου αυτού (ΝΣΚ 707/2000, 265, 762/1999, 124/1989, 79/1987). Στην περίπτωση αυτή, η υπηρεσία δεν θα εδικαιούτο να επανέλθει επί της υποθέσεως, ούτε κατ' άρθρο 115Α του ως άνω Διατάγματος, δεδομένου ότι η αίτηση θα ήταν εκπρόθεσμη και, εν πάση περιπτώσει, θα είχε υποβληθεί μετά την συγκρότηση νομίμου τίτλου και την ταμειακή βεβαίωση (ΝΣΚ 539/2001, 18/1992).

Ειδικώς, επί ασκήσεως προσφυγής ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων, προσήκει η ίδια, ως άνω, απάντηση και για τον λόγο ότι, όπως προαναφέρεται (παρ. II α), κατά την παρ.1 άρθρου 69 ΚΔΔ, η προθεσμία προς άσκηση προσφυγής και η άσκηση αυτής δεν αναστέλλουν την εκτέλεση του πρωτοκόλλου. Κατ' εξαίρεση, αν ήθελε εκδοθεί απόφαση περί αναστολής εκτελέσεως του πρωτοκόλλου, ή ιδίου περιεχομένου προσωρινή διαταγή, κατά τα άρθρα 202 και 204 παρ. 3 ΚΔΔ, γεγονότα που, πάντως, θεωρούνται απίθανα υπό τα προαναφερόμενα νομολογιακά δεδομένα, η μεν Κτηματική Υπηρεσία υποχρεούται να μην διαγράψει την οφειλή, η δε αρμόδια Δ.Ο.Υ. υποχρεούται να απόσχει κάθε περαιτέρω πράξεως διοικητικής εκτελέσεως.

**3.-** Η γνωστοποίηση στον διοικούμενο πληροφοριών, σχετικά με την δυνατότητα ασκήσεως διοικητικών ή δικαστικών προσφυγών, του αρμοδίου δικαστηρίου ή οργάνου και της προθεσμίας, λαμβάνει χώρα στις περιπτώσεις που προβλέπεται ενδικοφανής προσφυγή κατά εκτελεστών διοικητικών πράξεων προ της ασκήσεως αιτήσεως ακυρώσεως ή προσφυγής (κατ' άρθρο 42 παρ. 2 του ΠΔ 18/1989-Κωδικ. Νομ. περί ΣτΕ, ή κατ' άρθρο 63 παρ. 3 του Κ.Δ.Δ.-Ν. 2717/1999, κατά περίπτωση-βλ.π.τ. Ολ. ΣτΕ 2892/1993, ΣτΕ 228,230/2014) και όχι στην εξεταζόμενη περίπτωση του πρωτοκόλλου καθορισμού αποζημιώσεως, που αποτελεί, όπως





προαναφέρεται, όχι ατομική διοικητική πράξη, αλλά πράξη διαχείρισεως περιουσίας και ο καθού εξεδόθη το πρωτόκολλο είναι πλήρως ελεύθερος να επιλέξει εάν θα ασκήσει ένδικο βοήθημα ενώπιον των δικαστηρίων και το, σύμφωνα με την άποψή του, κατά δικαιοδοσία, καθύλην και κατά τόπο αρμόδιο δικαστήριο, ενώπιον του οποίου θα ασκήσει τούτο, εντός της ειδικής νομίμου μηνιαίας προθεσμίας και τηρώντας τις οικείες δικονομικές προϋποθέσεις, ταυτοχρόνως με αυτές των διατάξεων του άρθρου 115 του Δ/τος περί Δημοσίων Κτημάτων.

Επομένως, η αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία δεν είναι, κατ' αρχάς, υποχρεωμένη να προβαίνει σε γνωστοποιήσεις με το προαναφερόμενο περιεχόμενο, το δε περιεχόμενο τέτοιας γνωστοποίησεως δεν έχει έννομη σημασία στο εξεταζόμενο ζήτημα. Πλην όμως, σε περίπτωση που το πράξει, κατ' εφαρμογήν των αρχών της χρηστής διοικήσεως και της ορθής διοικητικής συμπεριφοράς, η γραπτή πληροφόρηση πρέπει να είναι πλήρης, δηλαδή πρέπει να αναφέρονται το δικαστήριο, η προθεσμία και, επί πλέον, η δυνατότητα προσφυγής στην διαδικασία του άρθρου 115Α του Δ/τος περί Δημοσίων Κτημάτων, εντός της αυτής, με την ανακοπή, προθεσμίας.

Επομένως, οι ανωτέρω (παρ. 2α,β,γ) απαντήσεις, δεν διαφοροποιούνται στις περιπτώσεις που, στο σώμα του κοινοποιηθέντος πρωτοκόλλου (ή, πιθανώς, σε τυχόν συκοινοποιούμενο πληροφοριακό έγγραφο), αναφέρονται πλήρως, ή ελλιπώς, ή μερικώς, κρίσιμες πληροφορίες προς τον καθού αυτό εξεδόθη, προκειμένου να ασκήσει αυτός, παραδεκτώς και κατά την προσήκουσα διαδικασία, ένδικο βοήθημα κατά του πρωτοκόλλου. Στις δε υποθέσεις που εκκρεμούν ενώπιον των δικαστηρίων, τα επί μέρους σχετικά ζητήματα που αναφύονται, θα κριθούν από αυτά, κατά περίπτωση.

**IV.** Κατ' ακολουθίαν των προεκτεθέντων, το Α' Τμήμα του Ν.Σ.Κ. γνωμοδοτεί ομοφώνως ότι, στο ως άνω ερώτημα, αρμόζουν οι ακόλουθες απαντήσεις:

**1.-** Επί εμπροθέσμου επιδόσεως αντιγράφου ασκηθείσας προσφυγής ενώπιον διοικητικού δικαστηρίου, η υπηρεσία υποχρεούται να προβαίνει στην ταμειακή βεβαίωση της οφειλής, εκτός αν μεσολαβήσει, προ της ταμειακής βεβαιώσεως, δημοσίευση αποφάσεως περί αναστολής εκτελέσεως του πρωτοκόλλου ή έκδοση ίδιου περιεχομένου προσωρινής διαταγής.

**2.-** Επί εμπροθέσμου επιδόσεως αντιγράφου ασκηθείσας ανακοπής ενώπιον οιοδήποτε πολιτικού δικαστηρίου, η υπηρεσία κωλύεται να διενεργήσει ταμειακή βεβαίωση μέχρι την δημοσίευση οριστικής δικαστικής αποφάσεως, η οποία είτε απορρίπτεται είτε δέχεται εν όλω ή εν μέρει την ανακοπή.

**3.-** Επί επιδόσεως αντιγράφου οιοδήποτε ασκηθέντος ενδίκου βοηθήματος στον προϊστάμενο της οικείας Κτηματικής Υπηρεσίας, μετά την ταμειακή βεβαίωση του ποσού της αποζημιώσεως, η υπηρεσία δεν δύναται να προβεί σε οποιαδήποτε ενέργεια διαγραφής της οφειλής. Στην περίπτωση δε τυχόν δημοσιεύσεως αποφάσεως διοικητικού δικαστηρίου περί αναστολής εκτελέσεως του πρωτοκόλλου, ή εκδόσεως ίδιου περιεχομένου προσωρινής διαταγής, μετά την ταμειακή βεβαίωση, η μεν Κτηματική Υπηρεσία υποχρεούται να μην διαγράψει την οφειλή, η δε αρμόδια Δ.Ο.Υ. υποχρεούται να απόσχει κάθε περαιτέρω πράξεως διοικητικής εκτελέσεως.

**4.-** Οι ανωτέρω απαντήσεις δεν διαφοροποιούνται στις περιπτώσεις που, στο σώμα του κοινοποιηθέντος πρωτοκόλλου (ή, πιθανώς, σε τυχόν συκοινοποιούμενο πληροφοριακό έγγραφο), αναφέρονται πλήρως, ή ελλιπώς, ή μερικώς, κρίσιμες πληροφορίες προς τον καθού αυτό εξεδόθη, προκειμένου να ασκήσει αυτός, εμπροθέσμως, κατά την προσήκουσα διαδικασία και, εν γένει, παραδεκτώς, ένδικο βοήθημα κατά του πρωτοκόλλου.-

**ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ**

Αθήνα, 6 / 5 / 2011

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ**

**ΜΙΧΑΗΛ ΑΠΕΣΣΟΣ**

**ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Ν.Σ.Κ.**

**Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ**

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ. ΜΑΚΑΡΟΝΙΔΗΣ**

**ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ**